

آشنایی با آفات انباری

آفات انباری یکی از بزرگترین مشکلات و چالش‌ها در ذخیره‌سازی بلندمدت گندم هستند. طی ذخیره‌سازی، آفات مختلفی منجر به خسارت کمی، کیفی و بهداشتی غلات انبار شده می‌شوند. زمانی یک جاندار به عنوان آفت در نظر گرفته می‌شود که خسارت ایجاد شده به وسیله آن روی محصولات سبب کاهش کمیت یا کیفیت محصول گردد. مهمترین آفات انباری به چهار گروه اصلی حشرات، کنه‌ها، میکروارگانیزم‌ها و جوندگان تقسیم‌بندی می‌گردند.

درجه‌بندی حشرات زیان‌آور بر اساس میزان خسارت کمی

- آفات درجه یک یا آفات کلیدی: اگر این نوع آفات کنترل نشوند به محصول کاملاً خسارت وارد کرده و محصول را غیرقابل مصرف می‌سازند، نظیر گونه‌های مختلف سرخرطومی از جمله سرخرطومی گندم و لمبه گندم.
- آفات درجه دوم: این نوع آفت‌ها معمولاً خسارت عمده‌ای ندارند مگر در مواقع و شرایطی که حالت طغیانی پیدا می‌کنند. نظیر شپشه‌های آرد از جمله شپشه قرمز آرد از آفات درجه دوم گندم به حساب می‌آید زیرا تنها می‌توانند از دانه‌های شکسته غلات و یا دانه‌هایی که قبلاً مورد تغذیه سایر آفات واقع گردیده‌اند تغذیه کنند.
- آفات درجه سوم: در شرایط عادی خسارت آنها اهمیت اقتصادی ندارد، نظیر شپش‌های چوب و کتاب که در توده‌های غلات زندگی می‌کنند ولی تغذیه آنها از پوشینه، پوشینک و کاه و کزل می‌باشد.

روش‌های مبارزه با آفات انباری

روش‌های مختلفی جهت مبارزه با آفات انباری وجود دارد که براساس نوع آلودگی، وضعیت سیلو یا انبار، نحوه ذخیره‌سازی، امکانات تکنولوژیکی، شرایط اقتصادی، روش و نحوه مبارزه با آفات (ضمن رعایت استانداردهای ضدعفونی) انتخاب می‌گردد و شامل روش‌های مختلف فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی می‌شود. عملیات ضدعفونی و مبارزه با آفات انباری، نسبتاً پیچیده بوده و مستلزم فراگیری آموزش‌های تخصصی، هدایت دقیق عملیات و داشتن وسایل ایمنی است و نیاز به سرمایه‌گذاری و زمان برای تهیه لوازم و ادوات و بدست آوردن دانش و تخصص در امر ضدعفونی دارد لذا همواره پیشگیری و یا اقدام سریع و به موقع با دوز مناسب از سموم در جهت کنترل آلودگی در اولویت قرار دارد.

مهمترین عوامل پیشگیرانه که در مبارزه با آفات باید مورد توجه قرار گیرد، به شرح ذیل است:

- کنترل مستمر محیط انبار و سیلوه‌ها، از لحاظ فنی ایمنی و بهداشتی
- بررسی اولیه محصول قبل از ذخیره‌سازی به طور دقیق و جلوگیری از ورود محمولات آلوده به انبارها و سیلوه‌ها
- کنترل شامل دما و رطوبت به عنوان دو فاکتور اصلی جهت رشد آفات
- مانیتورینگ مستمر آفات به منظور پیشگیری از ازدیاد نسل و ضدعفونی با دوز مناسب و به موقع برای کنترل آفات انباری.